

Gepubliceerd op *Sovon.nl* (<https://www.sovon.nl>)

[Home](#) > Tafeleend in de knel

[1]

29 april 2015

Tafeleend in de knel

Dat de Tafeleend als broedvogel én overwinteraar afneemt in Nederland is bekend. Tijdens het Pan-European Duck Symposium in april werd duidelijk dat deze afname veel breder speelt, ook in andere flyways. In een workshop waar Menno Hornman namens Sovon aan deelnam werd er op basis van getallen gediscussieerd over mogelijke oorzaken.

Door [Menno Hornman](#) [2]

De Tafeleend laat in Nederland zowel als broedvogel als niet-broedvogel een matige afname zien, op de korte (10 jaar) en op lange termijn (vanaf 1980). Ook op grotere schaal wordt een afname geconstateerd: de afname van de gehele Noordwest Europese flyway wordt op basis van de jaarlijkse midwintertelling geschat op zo'n 3,3% per jaar. Opgeteld is de flywaypopulatie sinds 1988 met 27,3% afgenomen, waardoor de kwalificatie *Vulnerable* op de IUCN Red List in zicht komt (afname >30%). En daar blijft het niet bij, ook de aantallen Tafeleenden in de andere flyways (in Azië) blijken af te nemen. Dat was reden genoeg voor de Ducks Specialist Group van Wetlands International een speciale workshop te wijden aan de soort. Onderzoekers uit verschillende landen discussieerden in Hanko, Finland over de mogelijke oorzaken. Ligt de brede afname aan verslechterde broedomstandigheden,

zijn het de winters, het klimaat of is het een combinatie van factoren?

Mogelijke knelpunten

Er kwamen vele mogelijke oorzaken aan bod, waaronder een verminderd broedsucces, slechtere overleving, klimaatverandering. Een interessante gedachte was die van de relatie met de Centraal-Aziatische droogtecyclus, waar uitdrogende meren een sturende factor zijn voor de verspreiding van een aantal soorten. Tafeleend is van oorsprong een soort van steppemeren, die zich naar het westen heeft uitgebreid. In de broedtijd lijken klimatologische veranderingen geen rol te spelen, althans niet in de uitgevoerde onderzoeken. Wel is op kleine schaal bewezen dat vrouwtjes een lagere overleving hadden. In de wintergebieden is weinig onderzoek verricht, behalve dat er verrassend veel uitwisseling is tussen gebieden (in Frankrijk).

Tafeleend in Nederland

In Nederland is er uitgebreid onderzoek gedaan in het IJsselmeergebied, een winterbolwerk van de Tafeleend. Ruurd Noordhuis heeft in kaart gebracht wat de sturende factoren zijn geweest voor de achteruitgang van watervogels. Tafeleenden eten graag Driehoeksmosselen, maar juist die blijken kleiner en minder vet te zijn geworden in het gebied en zelfs grotendeels verdwenen. Dat komt door verminderde aanvoer van fosfaat in het water. De Quaggamossel is juist toegenomen, maar het lijkt erop dat duikeenden die soort niet of amper eten. De meeste tafeleenden komen tegenwoordig voor in de Gouwzee, een onderdeel van het Markermeer. Daar is de oppervlakte aan waterplanten sterk gestegen. Tafeleenden blijken hun menu te hebben veranderd in waterplanten, kleine kreeftjes en mosseltjes. Die omschakeling heeft lokaal gezorgd voor een stijgende trend (vooral in de Gouwzee). Het IJsselmeergebied wordt tegenwoordig al in oktober verlaten door de meeste Tafeleenden.

[Disclaimer](#) [Privacyverklaring](#) [Voorwaarden](#) [Colofon](#) [Sitemap](#)

Bron-URL: <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/tafeleend-de-knel>

Links

[1] <https://www.sovon.nl/nl/actueel/nieuws/tafeleend-de-knel>

[2] <https://www.sovon.nl/nl/content/menno-hornman>